

mære lægehjælp som en meget stor del af hospitalshjælpen.

I Danmark dækkes alle af en almindelig sygesikring, der for størstedelen betales af staten og kommunerne. De praktiserende læger er tilknyttet de lokale sygekasser. Alle hospitalsudgifter er ligesom den primære lægetjeneste og en meget stor del af medicinomkostningerne dækket af den almindelige sygesikring.

Lovgivningen fra 1968 (omsorgsloven) giver yderligere mulighed for offentligt tilskud til en række privat eller offentligt organiserede aktiviteter for gamle, det være sig højskoler, kursus, dagcentre og klubber, ligesom der er mulighed for tilskud til ferier i udlandet og transport til forskellige omsorgsforanstaltninger. Hensigten med disse bestemmelser er, at man ikke blot skal føje flere år til livet, men også skabe mere indhold i de år, som de sociale og de medicinske fremskridt nu har forøget livet med for de flestes vedkommende.

Omsorgsloven understreger også de lokale myndigheders ansvar for at oplyse de ældre om deres rettigheder. Disse bestemmelser er således i overensstemmelse med afsnit III, artikel 15 d i FN's deklaration vedrørende sociale fremskridt og udvikling.

Foranstaltningerne vedrørende omsorgen for de gamle i Danmark er naturligvis influeret af det forhold, at de fleste ældre mennesker i landet bor alene (idet kun 11 pct. bor i institutioner eller hos slægtninge). Den sædvanlige pensionsalder ligger mellem 67 og 70 år. På dette tidspunkt er de fleste af de ældre stadig forholdsvis raske og aktive, men undersøgelser har dog vist, at halvdelen af arbejderne ønsker at trække sig tilbage ved 67-års alderen. Samfundets skiftende økonomiske og sociale struktur medfører imidlertid stadig større stress og slid for mange mennesker, hvorfor tidligere pensionsalder i nogle tilfælde er mulig. Således kan tjenestemænd nu trække sig tilbage ved 60-års alderen; ligeledes kan kvinder få pension fra 62-års alderen. Spørgsmålet om tidligere generel pensionering er imidlertid endnu ikke ganske løst i Danmark.

I henhold til vore erfaringer viser det sig, at den store efterspørgsel efter stærkt udvidet hjælp i hjemmet og institutions-

omsorg sædvanligvis ikke opstår før omkring 75-års alderen, og langt den største del af plejehjemsbeboerne er over 80 år. Selv om det ofte er hævdet, hvilket også gøres i generalsekretærens notat, at båndene mellem familierne og generationerne nutildags ofte sønderrives, og at dette særlig sker i byområder, har en særlig undersøgelse foretaget af Socialforskningsinstituttet vist, at størstedelen af de ældre i Danmark havde forholdsvis hyppig og god kontakt med deres familie.

Til slut skal jeg kun gøre ompærksom på, at vore nuværende problemer i Danmark på dette område synes at stamme fra det faktum, at selv om vore hjælpeforanstaltninger dækker et overordentligt stort område, er koordinationen af de forskellige foranstaltninger besværlig. Imidlertid er en særlig sociallov fornylig vedtaget, hvorefter en bedre organisation af de forskellige hjælpeformer og en lettere kommunikation imellem de forskellige hjælpere skulle blive mulig. Det må understreges, at behovet for integration af den lægelige og den sociale hjælp, der naturligvis altid er vigtig, spiller en særlig stor rolle, når det drejer sig om de ældre, og disse spørgsmål arbejder vi med.

Og sidst, men ikke mindst vil det være nødvendigt at pege på nødvendigheden af en ændret psykologisk holdning over for den ældre generation. Heldigvis er der noget, der tyder på, at den yngre generation måske er på vej til at anlægge andre værdimålere end dem, som min generation har været vant til at bruge, idet effektivitet og teknisk viden alt sammen er områder, der utvivlsomt favoriserer ungdommen. Vi håber således, at det bliver muligt, at den næste generation af gamle vil få chancen for at blive respekteret som selvstændige menneskelige væsener til trods for visse alderdomssvagheder. Vi ved, at denne respekt findes i mange ikke-industrialiserede lande, og vi håber, at disse vil være i stand til at bevare denne holdning samtidig med deres industrielle udvikling. I mange industrilande er der stadig en tendens til at overse, hvilke ønsker gamle mennesker selv har, og undertiden — omend i den bedste hensigt — at patronisere dem på en meget ydmygende måde. Måske det en dag også vil blive muligt at komme af med den ide, at